

גיליון מס' 268 פרשת תצוה -זכור
תשע"ח שנה שישי

גיליון זה יו"ל
לע"נ אמי מורתי
מרת בילא בת מוה"ר חיים משה
נלב"ע ט' אדר תשנ"ג
נודב ע"י ידידו החשוב
הרה"ג ר' שמואל דוד פרידמן שליט"א

דברי שי"ח

ממרן שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

על הפרשה

"והי' על מצחו תמיד" (כה, לה)

וביומא ז' ב' מאי תמיד אילמא תמיד על מצחו מי משכחת לה מי לא בעי למיעל לבית הכסא ומי לא בעי למינא אלא תמיד מרצה הוא עוד אמר תמיד שלא יסיח דעתו ממנו ע"ש. נשאלתי הרי גם בחושן כתיב ונשא אהרן את משפט בניי על לבו לפני ה' תמיד ומאי דרשי ב'. ונראה דמדאורייתא מותר ליכנס בבגד"כ לביה"כ ורק בציץ אסור דהא אמרי' בשבת ס"ב דבקמיעין שהשם מחופה עור מותר ליכנס בו לביה"כ ורק בתפילין שהשין מגולה אסור וכאן בחושן הי' האורים ותומים בתוך כפלי החושן ומכוסה וכן מותר לישן בבג"כ מדאורייתא דק"ל בגדי כהונה מותר ליהנות בהן והא דתנן בתמיד כ"ה ב' לא היו יושנים בבגדי כהונה אינו אלא מדרבנן שלא יפיח בהן כדפירש"י ביומא ס"ח ב' וגם להראב"ד שכ' דגנאי לבגד"כ שישנו בהן אינו אלא מדרבנן אבל מדאורייתא אין שום איסור והכוונה תמיד כפשוטו (וכ"ז לא יתכן רק לגירסתנו ביומא ע"ג ב' שהי' כתוב על אבני החושן שבטי ישרון אבל להרמב"ם פ"ט מכה"מ ה"ז שהי' כתוב שבטי קה א"כ לא יוכל ליכנס בו לביה"כ שהי' שם ה' מגולה על אבני החושן).

(טעמא דקרא)

עלי שי"ח "כל משאלותיך"

חזר בתשובה שקשה לו

בימים הקרובים עתיד להופיע ספר רב הכמות והאיכות, מאוצרו של הגאון רבי אליהו מן שליט"א, שזוכה כבר להסתופף בצי"ו של רבינו מידי יום, רבות בשנים. בספר הנקרא 'כל משאלותיך', רשימות מפנקסו, בנושאים רבים ומעניינים, מסודרים על סדר פרשת השבוע. זכה רבינו שליט"א שנתקיים בו כל הדבר הקשה יביאון אליו, בכל נושא בין בהלכה ופסק, ובין בהנהגה ועניני ציבור. נביא פנינים קצרים מתוך הספר. אחד ההוראות הכי מפתיעות, הוא בנושא הקירוב והחזרה בתשובה אצל אחינו התועים, ה"י. הרב מן סיפר לרבינו על הוראה של אחד מגדולי הדור זצוק"ל, שכאשר עורכים כנס הרצאות להרחוקים, אין להקל בשום דבר, וכי יש להקפיד על מחיצה כדוין, ועל הדברים בהפרדה מלאה, ואין להקל ראש בתואנות שונות של קירוב.

הגיב על כך רבינו כי הכל בזה הוא לפי הענין, וכי אין ללמוד נושא מחבירו. והוסיף במעשה שהיה. לפני חמיו מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל עלתה שא"ה, ביהודי שחזר בתשובה אך היה מאוד מחובר למשחק הכדורגל, ולא היה מסוגל לזוותר על זה בשבת ומרן הגר"ש פסק שיעלימו עין מזה ולא יעשו מזה עסק. לעומת זה - היה מעשה עם אבא זצ"ל, מרן הקהילות יעקב שהגיע לפניו בעל תשובה בתחילת הדרך ממש, והיה זה בתקופת ימי ספירת העומר שאין מגלחים בהם את הזקן, והלה אמר שהוא לא מסוגל לעמוד בזה וכי בשלב זה הוא מבקש לגלח את הזקן בספירה, ואבא לא התיר לו בשום פנים. סברתו היה - כיון שזה דבר של מנהג, אם יקל בזה עכשיו יבוא להקל במנהגים חלילה גם בהמשך דרכו, ולא הסכים להתיר לו. וסיים רבינו: הכל לפי הענין.

עבירת תנועה בדרכים

עוד מתוך הספר הנ"ל: סיפרו לרבינו על שנים שנסעו ברכב, והנהג נסע במהירות מופרזת מאוד והמשטרה תפסה אותם. חבירו, במטרה להציל אותם, אמר לשוטרים שהוא חולה והם בדרך לבית חולים. השוטרים מיד עזבו אותם. נשאל רבינו אם מותר היה לו לשקר כדי שלא יתפסו אותם? השיב: בודאי שלא, הרי הנהג עושה שלא כדוין והוא מסכן את עצמו ואת אחרים. והוסיף לספר: אבא ז"ל סיפר כי בזמן מלחמת העולם השנייה, מי שלא היה לו דרכון היה בסכנת נפשות כי ירו בו למוות, פעם אחת הלכו ב' בחורים ולאחד היה דרכון ולשני לא, פתאום ראו את השוטרים, אמר הבחור שיש לו דרכון לחבירו שיעמוד על עמדו, והוא ירוץ ויברח, וכאשר רץ רדפו אחריו השוטרים עד שתפסו אותו וביקשו דרכון, והראה להם שיש לו, ושאלו אותו א"כ למה רצת? וענה כי הוא חולה מעים והרופא אמר לו לרוץ שעתיים, שאל אותו הגוי אבל הרי ראית שאני רודף אחריו ולמה לא עמדת? ענה: חשבתי שגם אתה חולה מעיים...

בברכת עטת סוס י' חק סיע סיע

הופיע ויצא לאור

ניתן להשיג
בחנויות הספרים
החל משבוע הבא

הביאני אל בית היין

בהתקרב עלינו ימי הפורים ימים שנאמר עליהם פורים כפורים ימים שבהם יש שפע של שמחה ושפע רוחני שאפשר לקבל. כשרות מיוחד עבור הקוראים החשובים כבשנים קודמות, גם השנה אי"ה נשמח להיות שליחים עבורכם ולהכניס לחצר המלך הפנימית את שמותיכם להתברך מרבינו שליט"א בימי הפורים הבעל"ט, (ובפרט לקוראים החשובים הגרים מעבר לים), לברכה והצלחה גדולה.

המעוניינים ישלחו את שמם. ובל"ג נכניס את כל השמות בימי הפורים לברכה אצל רבינו שליט"א.

עלי הדף

ימי המלואים דינם כבמה

ע"ז ל"ד א' במה שימש משה שבעת ימי המלואים בחלוק לבן וכו' התו' בשם הר"ר יעקב מאורלייני"ש דהא דלא לבש בגד"כ דאפ' אם נתקדשו מ"מ כל ז' ימי המלואים שהיה משה מעמיד המשכן ומפרקו היה נחשב כמו במה ואין בגד"כ בבמה, ואין להקשות הלא אין חטאת קרב בבמה וחסאת מלואים קרבה דמציון למימר דהוראת שעה היתה כמו שריפתה דלא מציון חטאת יחיד נשרפת אלא זו. ועל שבת פ"ז ב' אותו היום נטל י' עטרות והתו' גרסו שם בשם התו"כ ראשון לשחיטת צפון ורש"י כ' שם דל"ג כן דהא מעיקרא הקריבו נמי עולות ועולה טעונה צפון ופי' ביפ"ע דכונת רש"י דעולה שהקריבו בח' ימי המלואים היתה טעונה צפון אמנם התו' ס"ל דהי' לו דין במה ואין צפון בבמה וכו"ל. ובהו יל"פ הא דכתיב בקרא גבי חטאת המלואים (שמות כ"ט) והקרבת את הפר לפני אוה"מ וסמך אהרן ובניו את ידיהם וגו' וק' הרי חטאת ק"ק וטעונה סמיכה בצפון ואיך מהני כאן סמיכה לפני אוה"מ אמנם לפי"ד התו' שהי' להן דין במה א"ש דהא אין סמיכה בבמה כדתנן בזבחים ק"ב ב' אלא דכאן הי' גז"ה"כ ומ"מ לא הי' דין צפון. והנה בירו' ריש יומא מב' דכל ז' ימי המלואים היתה הקמת לילה פסולה ומוכח לכאן דאסור בבמה הקמת לילה אמנם כ"ז למ"ד בזבחים ק"כ א' דשחיטת לילה פסול בבמה דלמ"ד כשר ודאי ה"ה הבנין (ועי' משך חכמה ס"פ יתרו), ובספר המפתח פ"א מבית הבחירה ה"ג הביא מהצ"פ דבבמה אפ' נבנה מאליו כשר וכנראה למד זה מזבחים ק"ח ב' ויעל על הצור אבל בגמ' מסקי' שם דלר' יוסי הוראת שעה היתה וק"ל כר' יוסי.

(שיח השדה ח"ג שבת פ"ז ב' ע"ש עוד טעמא דקרא פ' תצוה ד"ה והקרבת דרך חכמה פ"א מביה"ב הי"ב ביה"ל ד"ה עד)

שו"ת בעניני פורים

ש. אם יוצא יד"ח משלוח מנות ששלח לעבד כענין.
ת. כן [אבל אין ראוי לעשות כן כמו לאשה].
ש. השולח משלוח מנות ונודע לו אח"כ שהיה המקבל אונן אם יצא יד"ח דסו"ס הרבה שמחה ורעות.
ת. לא.
ש. אם כשנותן עוד משלוח מנות אחר שכבר יצא אם מקיים עוד מ"ע.
ת. הכל מצוה אחת.
ש. אם יוצא יד"ח משלוח מנות כששולח לשוטה.
ת. לא.
ש. למש"כ הרמ"א שמהני מחילה במשלוח מנות, מ"ט הוצרכו רבנן להחליף סעודתם כמב' במגילה ז' שימחלו ז"ל.
ת. שיהא ניכר.
ש. אם מותר לשלוח מנות לחבירו שהוא אביו ולצאת יד"ח מתנות לאביונים או דהוי מצוות חבילות חבילות.
ת. עי' מגילה ז' רע"ב ב' גירסאות.
ש. שלח משלוח מנות לחבירו ע"י שליח אם צריך לברר שהגיע המשלוח מנות או אמר' חזקה שליח עושה שליחותו.
ת. בדרבנן סמכינן אחזקה.
ש. אם יכול לשלוח משלוח מנות בכלי שאין טובל.
ת. אין ראוי.
ש. אם יוצא משלוח מנות כששולח לאשתו, היכא שאין לו למי לשלוח.
ת. מסתבר שלא יוצא.
ש. השולח מנות לשיכור כלוט או לישן, אם יצא.
ת. יוצא משום בני ביתו.
ש. השולח מנות לאדם חשוב האם המקבל יוצא יד"ח משלוח מנות בקבלתו משום הנאתו של השולח אליו.
ת. יתכן שלא.
ש. שלח משלוח מנות ע"י שליח וכששלח ל"ה שוה פרוטה ובדרך נתייקר, אם יצא.
ת. תלוי אם שליח כבר זכה לו.
ש. אם יכולים לאכול סעודת פורים וסעודת ברית מילה כאחד.
ת. יכולים.
ש. הא דמבטלין ת"ת למקרא מגילה אם זהו ג"כ לשאר מצוות היום כמשלוח מנות וסיעודה.
ת. יתכן.
ש. שיכור כהן בפורים אם יש מצות וקדשתו ליתן לו מנה יפה ראשון.
ת. כן.
ש. אם מותר להתפלל בפורים בתחפושת.
ת. אין ראוי.
ש. אם יש לברך שהחינו על תחפושות שקונה לפורים.
ת. אם שמח.
ש. מה שנוהגים בישיבות לבחור רב פורים ומשמיע ליצונת על רה"י אם יש להם על מה שישמחו.
ת. עושים משום שמחת פורים ומ"מ אי"ז ראוי.

ת. לא.
ש. הנותן מעות לעני המבקש צדקה אם יצא יד"ח מתנות לאביונים, דלמא בעי ליתן דרך רעות ולא בתורת צדקה.
ת. יוצא.
ש. הנותן שתי מתנות לאיש ואשתו אביונים אם יוצא יד"ח מתנות לאביונים.
ת. לא מסתברא.
ש. אם נתן מתנות לאביונים לעני כשהיה אונן אם יצא יד"ח.
ת. יצא.
ש. אחד שלח שליח לחבירו ליתן מתנות לאביונים עבדו וביקשו שיתן הכסף משלו ואחר פורים ישלם לו, אם יוצא מתנות לאביונים.
ת. יוצאים.
ש. חולה הצריך לאכול איסוה"נ בפיקו"נ ושלח זה למשלוח מנות אם יצא השולח.
ת. אולי.
ש. שלח ישראל משלוח מנות תרומה לכהן אם יצא דלמשלח א"י"ז ראוי.
ת. יצא [אבל אין ראוי].
ש. אם יוצא יד"ח משלוח מנות בפירות לא מעושרים כשאומר לו שא"י"ז מעושר.
ת. לא.
ש. אם מותר לשלוח מנות לחבירו ע"י גוי, כגון ע"י חברת משלוחים של גוים.
ת. אין ראוי.
ש. גזל אונן ונתנו לחבירו לקיים משלוח מנות אם יוצא יד"ח משלוח מנות.
ת. אם קנה בשינוי יתכן שיוצא.
ש. אם שיקבל מנות יש דין לכם וצריך שיהא המנות משלו או שא"י"ז משלו.
ת. לכאן צריך משלו [ואולי סגי שחבירו נותן עבדו וצ"ע].
ש. אם יוצא משלוח מנות כשנותן ביצים חיות אם הוי כבשר חי שאינו מבושל.
ת. יוצאין.
ש. שלח משלוח מנות במוצרים שעברו התאריך לאכילתם אם יצא יד"ח.
ת. יתכן שלא.
ש. אם יוצא משלוח מנות במיץ ענבים ויין אם הוי כתרי משקה.
ת. אולי.
ש. אם יוצא משלוח מנות כשנותן לחבירו פרה כדי לחלוב חלב ותרגולת להטיל ביצים.
ת. בדיעבד יוצא מסתמא.
ש. אם יוצא משלוח מנות כששולח מלח.
ת. לא.
ש. כשחל פורים ביום ו' וקיבל תוספת שבת ונזכר שלא שלח משלוח מנות, אם יוצא משלוח מנות לחבירו שלא קיבל תוספת.
ת. בשעת הדחק.
ש. כשחל פורים ביום ו' ונתן משלוח מנות למי שקיבל תוספת שבת אם יצא יד"ח משלוח מנות.
ת. יצא כי יכול לישאל לפי"ד הפרמ"ג.
ש. שלח משלוח מנות ואח"כ נודע לו בשעה ששלח היה אונן אם יצא יד"ח.
ת. יצא.
ש. אשה השולחת לחברתה כדפסק הרמ"א ס' תרצ"ה ס"ה אם קודם ששולחת צריכה לקנות המנות מבעלה שיהא משלה.
ת. אם מרשה לה סגי.

ש. מ"ט ליכא ברכת שהחינו על פר' זכור למש"כ מרן בס' טעמא דקרא סוף אסתו, דמרדכי בירך שהחינו שתלה להמן.
ת. על דיבור אין מברכין.
ש. צ"ע מ"ט אין מברכין שהחינו על זכור שהיו דיבור, ומ"ש ממגילה שמברכין.
ת. במגילה יש מעשה המגילה.
ש. מי שיכול לקרוא המגילה או בלילה או ביום, מה עדיף.
ת. זריזין מקדימין.
ש. מי שיכול לקיים או מקרא מגילה או סעודת פורים, מה עדיף.
ת. מגילה קודמת.
ש. מי שיכול לקיים או מגילה או להתפלל מנחה, מה עדיף.
ת. הביבה מצוה בשעתה.
ש. בש"ע ס"ס תרפ"ט מנהג טוב להביא קטנים לקריאת המגילה, וצ"ע מ"ט ל"ה חובה משום חינוך.
ת. קטנים קאמרי.
ש. כשקורא המגילה לנשים אם צריך לעמוד, או יכול לישב.
ת. יכול לישב.
ש. מותר לצאת מבית הכנסת באמצע מגילה או כקריה"ת שאסור.
ת. אסור.
ש. הקורא מגילה בביתו לבני ביתו אם צריך לפטשה כאגרת.
ת. לא נהוג.
ש. בירך על מגילה וקודם שקרא ראה שהמגילה פסולה אם יברך שנית.
ת. כן.
ש. בירך לשמוע מגילה במקום על מקרא מגילה אם יצא.
ת. לא.
ש. הקורא מגילה לבני ביתו אחר שיצא אם רשאי בשע"ד להפסיק הקריאה לענות לטלפון וכו"ב.
ת. אין ראוי.
ש. אם יכול ליתן מחצית השקל בדולרים בכסף חו"ל.
ת. כן.
ש. הרמב"ם פ"ג משקלים ה"י. הגוזל חצי שקל ושקל יצא. וצ"ע מ"ט ל"ה מצוה הבאה בעבירה ואין יוצא.
ת. באים כאחת.
ש. אם יוצא יד"ח מתנות לאביונים לעני קטן.
ת. יוצא.
ש. נתן לאביון מטבע כשיעור שני מתנות ומחציתו יהא לחבירו אם יצא.
ת. יתכן.
ש. עני אם חייב במתנות לאביונים כשמתפרנס מהצדקה.
ת. חייב.
ש. אם נתן מתנה לאביון ולא רצה לקבל אם יצא כמש"כ הרמ"א ס' תרצ"ה לענין משלוח מנות.
ת. יתכן.
ש. נתן מתנות לאביונים בכסף ואח"כ התברר שהיה מזויף, אם יצא מתנות לאביונים.
ת. לא.
ש. אם משלמים כסף לאברכים יותר כסף שלומדים בפורים, אם יוצאים הנותנין יד"ח מתנות לאביונים.

(מתוך הספר "מועדי הגו"ח ח"ב להגאון רבי מתתיהו גבאי שליט"א)

לקבלת הגליון ניתן לשלוח בקשה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל הערות והארות וכן עובדות ושו"ת מרבינו

להנצחות ולתרומות: 053-3145900 כתובת: ר' יהודה הנשיא 52 בני-ברק